

Larab

Rebolusyunaryo nga Panmasa nga
Mantalaan han Sinirangan Bisayas

Septyembre 7, 2019 | Tuig 41 Ihap 6

EDITORIAL

Hin-o an tinuod nga gindidiri han katawhan?

SAMWAK NA YANA ha rehiyon an pagpagawas han magkalain-lain nga lokal nga gubyrno han deklarasyon nga "persona non grata" (gindudumiri) an Partido Komunista ng Pilipinas-Bagong Hukbong Bayan-National Democratic Front of the Philippines (PKP-BHB-NDFP). Kaparte ini han "daup nga pagiuson an bug-os nga nasud/gubyrno" nga ginlatag han Executive Order 70 (EO 70) ni Rodrigo Duterte, pasista nga presidente han Gubyrno ng Republika ng Pilipinas (GRP). Pinaagi han EO 70, gindodominar han militar an nasyunal nga gubyrno ngan nangunguna nga programa an "kontra-in-surhensiya."

Sanglit, gin-oobligar liwat an mga lokal nga gubyrno pinaagi ha EO 70 nga

magkooperar ha militar. Kun diri ngani, may klaro na nga mga pananglitan han kamadarahug han militar ngada ha mga lokal nga upisyal.

Unom na nga upisyal han barangay an ginpatay yana nga tuig ha isla han Samar nga an hinungdan maisusumpay ha militar. Lima ha ira an kapitan han barangay nga nadiri ha militarisasyon o gintahapan nga kunektado ha BHB. Ginpapasugbong liwat han militar ha mga lokal nga upisyal ha bug-os nga Samar an pagpondo ha mga buwa nga surrender.

Ha Western Samar, nanarhug hadton Enero an mga tropa ni Duterte nga igma-masaker nira an mga upisyal han barangay ngan an molupyo kahuman nga mahiagum nira an damo nga kaswalti ha ag-

10 nga sundalo, patay kontra ha BHB ha Basey

MAABOT HA 10 nga sundalo an napatay kahuman han susru-nod nga aksyon militar han Arnulfo Ortiz Command (AOC o BHB-Western Samar) kontra ha mga elemento han 46th IB ngan 63rd IB han Armed Forces of the Philippines (AFP) ha Basey, Samar tikang Agosto 30 tubtub Septyembre 2.

Una nga ginpabuthan han usa katim han AOC an mga elemento hin hadson hini an Bravo Company han 46th IB ha Purok 1, Barangay Mabini hadton Agosto 30 dapit alas 3:55 han kulop. Ha pinakaurhi nga sumat, lima nga sundalo an napatay ngan usa an samaran.

Lima kaminutos pa an lumahos antes makabulos an mga sundalo ngan tungod han patu-rapak nira nga pagpabutho, nadaplisan han bala an usa nga 14-anyos nga bata. Largo nga ginbuligan han mga Pula nga mangaraway an bata nga talwas na ha peligro.

Tikang pa han Agosto 25 nag-ooperasyon ha lugar an 17 nga sundalo hin pabuthan hira han mga Pula nga mangaraway. Diri ini malahos ha 20 minutos an kahirayuon tikang ha kampo han mga sundalo ha Mabini.

Iginkalipay han masa an aksyon militar han BHB tungod kay maiha na nira nga panawagan nga birahon an 46th IB. Responsable ini nga batalyon ha grabe nga mga panalapas ha tawhanon nga katungod (*Kitaon an kasum-*

"10 nga sundalo...", sundan ha paypay 3

"Hin-o an tinuod...", sundan ha paypay 2

"Hin-o an tinuod...", "tikang ha paypay 1

way ha BHB. Iligal liwat nga ginsupor-tahan han militar hadton Mayo nga eleksyon an suok nira nga mga kandida-to ha pagka-meyor ha San Jose de Buan ngan Matuguinao, ngan ginpakaraut an kaluyo nga mga kandidato kuno han BHB.

Ha Leyte, ginduduso han militar an mga deklarasyon nga "persona non grata", mga kontra-komunista nga mga rali, ngan mga buwa nga pagpasurender ha mga inosente nga parag-uma. Naki-kigkolaborar an dinastiya nga Petilla agud ipatuman an EO 70 ha Leyte, sam-tang nabulig an dagko nga agaron may-tuna agud pasurenderon an mga orga-nisasyon masa han parag-uma ngan ba-wion an mga kadaugan han agraryo nga rebolusyon.

Sanglit, waray basaranan kundi ba-sura nga hinimuan la han 8th Infantry Division han Philippine Army an ginpa-pagawas nga mga deklarasyon nga "persona non grata" an PKP-BHB-NDFP. Arogante nga ginpapasunod han rehimen US-Duterte ngan militar an mga lokal nga gubyerno ngan gin-gaga-mitan han pwersa an mga nadiri. Tala-pas ini ha prinsipyo nga labaw an sibilyan nga otoridad ha militar. Gintatama-kan liwat hini an mga makatawo nga balaud ngan bisan an mga balaud han reaksyunaryo nga sistema. Tungod kay ginpupugos la hira, nangangalas an mga lokal nga gubyerno ha pagpirit ha ira nga magpagawas han deklarasyon nga sukwahi ha reyalidad.

Ha kamatuoran, tampalo ha dekla-rasyon nga "persona non grata" an pa-dayon nga mapaso nga pagtagad han masa han katawhan ha mga rebolusyu-naryo nga pwersa. Makikit-an ini ha na-tikakusog nga mga ginerilya nga opensi-ba han BHB, nga mahihimo la basar ha natikahilarum ngan natikahiluag nga suporta panmasa. Ginpagrabe man an militarisasyon ha kasyudaran ngan ka-baryuhan diin ginsusumpay an mga ligal nga aktibista ngan iba pa nga sibilyan ha BHB, waray mahadlok ngan nasulong lugod an mga pakigbisog han nalalangot nga masa para ha tawhanon nga katu-ngod, tuna, trabaho ngan iba pa nga mapaso nga isyu.

Atubangan hini nga pagpasamwak nga "persona non grata" an PKP-BHB-NDFP, kaangayan nga ibalik ha rehimen US-Duterte ngan militar an pakiana: Hin-o an tinuod nga gindidiri han ka-

tawhan?

Diri ba kinahanglan isalikway an pagtraydor ha nasud? Ginpamatud-an ni Duterte nga ura-ura hiya nga niyuti-yo tungod kay diri la ha usa nga imper-yalista, kundi ngaduha ha US ngan Chi-na. Padayon nga nahihigot an Pilipinas ha US ha pulitika, ekonomiya, militar ngan kultura. Ginbaligya naman ni Du-terte an nasyunal nga soberaniya ngad-to ha China kabalyo han pira kabilyon nga panhukip para ha trilyon dolyar nga balor han mga rekurso ha kadagatan han Pilipinas.

Diri ba kinahanglan isalikway an nangunguna ha pananalumpigos ngan paniniyupi ha katawhan Pilipino? Wa-ray pagpaid an rehimen US-Duterte ha kaupayan han mga kablans. Pabug-at ini ha parag-uma ha pagdiri ha reporma ha tuna ngan mga isyu sugad han liberali-sasyon ha importasyon han bugas, bi-san kun sigurado nga mapatay ini ha mga parag-uma ngan mga negosyante han molinuhan. Natikahiluag naman an mga protesta ngan welga han mga tra-bahador kontra ha kontraktwalisasyon ngan matiyupion nga mga kundisyon ilarum han langyawanon ngan dagko nga burgesya kumprador. Gin-aantos han bug-os nga katawhan an dugang nga mga buhis, mga kurap nga proyekto ha imprastruktura, pagpaura ha mga sundalo ngan pulis samtang himubo an suhol han iba nga natrabaho, natikadu-not nga mga serbisyo ngan iba pa nga problema ha presente.

Panigamnan han pankatilingban nga krisis an pagpirit hini nga mga "persona non grata" nga deklarasyon. Kaparte ini han madarahug nga pamu-

muno ni Duterte ngan ha paglatag para ha hul-os nga pasista nga diktadura. Hiluagan an militarisasyon ha Eastern Visayas agud pugngan an pakigbisog han mga parag-uma, trabahador ngan iba pa nga kablans. Ginpapatay an mga aktibista ngan an mga gintatahapan la nga nasuporta ha BHB. Samtang waray pa direkta nga deklarasyon han balaud militar, nalabawan na han rehimen US-Duterte an diktadura ni Marcos ha ihap han mga ginpatay ha iya mga gerra kontra ha katawhan Pilipino.

An pinakamaupay nga mahihimo han mga lokal nga gubyerno amo nga tindugan an ira mga katungod ngan du-miri ha pagsapaw han militar ha ira otoridad ha pagpinirit nga magpagawas hira han mga deklarasyon nga gindudu-miri an PKP-BHB-NDFP. Waray katu-ngod an militar nga piriton an mga lokal nga gubyerno ngan an katawhan nga himuon an ira mahugaw nga trabaho nga pakarauton an rebolusyunaryo nga kagiusan. Lugod, makatadungan gud para ha mga lokal nga upisyal ngan ka-tawhan nga ig-insister an ira mga katu-ngod ngan atuhan ha ngatanan nga pa-maagi an militarisasyon.

Kinahanglan nga atuhan, ihimulang ngan palagputon an rehimen US-Duter-te nga traydor ha nasud ngan pakuri ha katawhan Pilipino. Ini an tinuod nga *persona non grata* ha katawhan Pilipi-no. An pagkusog han armado nga pakig-bisog dugang nga magpapadagmit hini nga paghusgar han katawhan Pilipino ngadto ha pagpapabagsak ha bug-os nga reaksyunaryo nga sistema ngan an pagpundar han tinuod nga pagbabag-o.

BALITA

46th IB, mga nagbabalik nga pasista

ANTES AN OPENSIBA han BHB ha Balsey hadin Agosto 30, dirudiretso nga pagtalapas ha tawhanon nga katungod an ginbubuhat han 46th IB ha mga sibilyan. An 46th IB usa ha mga batalyon nga ginbalik ha Samar tikang han ideklarar nga prayoridad an rehiyon para ha programa nga "kontra-insurhensiya" han rehimen Duterte.

Tikang Pebrero 14, gin-okupar han mga "peace and development team" (PDT) han 46th IB an mga barangay han Hindang, Sinalantan, Caamlungan ngan Guimbaga ha Calbiga. Hinigda hira ha mga pampubliko nga istruktura ngan nakasalado ha mga sibilyan. Una na nira nga gintirrok an konseho han mga barangay agud magpasurrender ngan magtukod han *barangay intelligence network* ha mapan-uwat nga ngaran hini nga Barangay Anti-Drugs Abuse Council.

Ha parehas nga adlaw, nagpalupad han *drone* an Regional Public Safety Battalion han pulis ha Barangay Bugho, Calbiga. Nagtitinawa nira nga ginpakita ha pira nga residente an *monitoring screen* han *drone* diin may nakarigo nga babayi ha sapang nakalubas. Sering han usa nga residente, an panmilitar nga gastos gin-gagamit la liwat ha pambabastos.

Samtang, ha Borongan, Eastern Samar, gintarhug ngan gintahapan nga kaapi han BHB hira Jonathan Capones, 22, ngan bayaw hini nga hi Benjamin Ditalo, 36,

mga taga-Sityo Bagong Barrio, Barangay Pinanag-an hadton Marso 4. Ginpakistanhan hira han mga elemento han 46th IB kun nakain an mga kasama ngan kun paragdara hira han suplay hini. Gintarhug hi Jonathan nga nagpaka-tsino ngan sundang nga an iya postura "pareho han kanan NPA."

Ha sumunod nga adlaw ha sulod han Sityo Bagong Barrio, ginpwera han mga sundalo hira Joey Anyel, 27, Jojo Andrea, 19, ngan usa nga 14-anyos nga ulitawohay nga igdul-ong hira ha ilawod han sityo. Napiritan hira nga umupod tungod ha pagsasaywar ha ira nga an BHB kuno ira ginbubuligan pero waray nira buligi hira nga mga sundalo. Ginpaupod liwat han mga sundalo an menor de edad agud diri kuno hira paglabtan. ■

"10 nga sundalo...", tikang ha paypay 1

pay nga artikulo ha paypay 3.)

An mga elemento naman han 63rd IB an binulos hin magreyd ini han usa nga yunit han AOC ha Sityo Rizal, Barangay Bulao dapit alas 7:50 han aga. Kundi lima nga sundalo la giha-pon an napatay hin madinaugon nga makapag kontra-opensiba an BHB. Kumita pa an masa nga ginsakay ha duha nga ambulansya an mga kaswalti han AFP.

Bisan pa nakagikan na an mga Pula nga mangaraway, kinse minutos nga dirudiretso nga nagpapabuto han masinggan ngan grenade launcher an mga sundalo. Dapit alas-2 naman han kulop, nagkaengkwentro an BHB ngan usa nga kolum han AFP ha Sitio Guinpondoan, Barangay Cogon.

Samtang, nag-ebakwet an pira nga pamilya han Sityo Guinpondoan ha ira kasapit nga Sityo Rizal tungod han kabaraka han molupyo nga hira an bubulsan han pasista nga AFP. Hadton Agosto 25, ginhalikwat nga waray mandamyento an balay han kapitan ha Sityo Guinpondoan ngan usa pa nga residente han mga armado ngan nagpaka-bangot nga kalalakin-an nga gin-aalegar nga mga kasundaluhan. ■

Pabalay han NHA, ginhihimo nga baraks han militar

PADAYON NGA ILIGAL nga naukoy an mga sundalo ha mga pabalay nga ginhihimo han National Housing Authority (NHA) para ha mga biktima han superbago nga Yolanda ha Brgy. Tag-alag, Marabut, Samar.

Han Abril 2018 pa ginhihimo nga baraks han mga elemento han 87th IB an mga proyekto nga pabalay, ngan yana ginsaliwnan ini han 46th IB. Samtang, gindara an mga samaran nga elemento han 14th IB ha nasering nga pabalay kahuman hira mareyd han usa katim han BHB hadton Mayo 31 ha Brgy. Pinanag-an, Borongan.

Reklamo liwat han masa, danay nagpapabuto an mga sundalo nga ginkakahadlok nira labi na nga mga 30 metros la an distansya han mga okupado nga pabalay ha barangay mismo.

Maabot usa kayukot ini nga yunit han pabalay nga nakakontrata ha Gulf Canary Construction and Development Inc. Sigon ha NHA, nabalar an gin-award nga kontrata hin haros P40 milyon para la ha 137 nga yunit. An kaurugan nga balor han kontrata han 1,000 nga proyekto ha pabalay naabot hin haros P290 milyon.

Nagtikang an konstruksyon han 2015 kundi hasta yana, haros unom katug kahuman manlasurbo an bagyo nga Yolanda, waray pa nahuhuman bisan usa nga balay. Dagkot-parong an proyekto, *substandard* an kahimo ngan an lokasyon bulnerable ha baha ngan pagtono han tuna. Delatado liwat an pagpasweldo, o diri ngani, diri ginbaydan hin eksakto an 40 nga trabahador hini nga proyekto. Hini nga urhi, mga menor de edad na an ginpapatrabaho. ■

PKP, nanawagan han patriyotiko nga prente kontra ha imperyalista nga China

NAGPAGAWAS HINI NGA Agosto 26 an Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) han pahayag nga nananawagan nga magkaurusa ngan tukuron an usa nga nasyunal nga patriyotiko nga prente kontra ha sostenido ngan sistematisiko nga panginlabot han superpoder nga China. Ini nga pahayag iginhubad na ha Winaray ngan iginpansamwak.

Gin-aaghat han PKP an mga Pilipino nga ipanawagan an pagpaiwas ha ngatanan nga higamit militar han China ha mga isla han Spratly, ngan an mga pwersa hini labina an barko han Coast Guard nga Tsino ha Panatag Shoal nga nakakaulang ha mga Pilipino nga parupangisda.

Iginpanawagan liwat ha nasud nga papagbatunon an China kabahin ha insidente ha Recto Bank diin gin-aaghat an mga parupangisda nga Pilipino, pagpahunong ha mga aktibidad han China ha eksklusibo nga pan-ekonomiya nga sona sugad han sobra nga pangisda ngan pagdakop ha mga nanelikado nga ihalas nga kamanapan nga marino. Angay liwat nga ipahunong an China ha pagpapadara han ira mga bokis de gerra ha aton teritoryo ngan iba pa nga eksplorasyon.

Sering han PKP, poyde mag-insister an katawhan nga baydan han China an masobra \$175 bilyon para ha

mga nahibang nga diri mamenos ha 125 kwadrado kilometro han bahura tungod ha iginlasar nga reklamasyon. Bayad gihap hini para ha plete han ira pira katuig nga pag-estar sakob han aton teritoryal nga katubigan.

Tukma gihapon nga ipanawagan han mga Pilipino nga himuon nga pamubliko an ngatanan nga kasarabutan ha pautang ha China. Kinahanglan liwat ikanselar na an mga kasarabutan nga kontra ha interes ngan kaupayan han katawhan Pilipino sugad han mga proyekto ha Chico River ngan Kaliwa nga mga dam.

Dugang pa, angay liwat kanselahon an lisensya ha operasyon han China Telco ngan Huawei Technologies Inc. nga pananag-iya han China agud ipahunong an pagdumara hini ha mga kompaniya ha telekomunikasyon pinaagi han mga tawuhan hini.

Gin-aaghat han PKP an ngatanan nga parupangisda nga Pilipino ngan mga opereytor han fishing boat nga magkaurusa ngan tinagdagko nga gumios ngan magin ha unahan hini nga pakigbisog ha pagdepensa ha aton teritoryal nga katubigan.

Magin an mga patriyotiko nga pwersa han gubyrno, upod an mga militar ngan pulis, ginkukumbinser han PKP nga makiusa ha pag-ato han katawhan Pilipino. ■

NDF-EV: Kundenaron an pangatake han 8th ID ha mga lokal nga upisyal

AN PANGATAKE NGAN panmirit han 8th Infantry Division-Philippine Army ha mga sibilyan nga upisyal ngan lokal nga gubyrno an nagbubuksas nga hira ngan hi Rodrigo Duterte an tinuod nga *persona non grata* han katawhan -- ini an iginpagawas nga pahayag han National Democratic Front-Eastern Visayas hadton Septyembre 4.

Ginkundenar ni Fr. Santiago "Ka Sanny" Salas, tagapagyakan han NDF-EV, an pasista nga militar ngan an DILG han rehimen Duterte ha panmirit hini han mga upisyal nga ideklarar an PKP-BHB-NDF nga mga *persona non grata*. Sigon ha iya, ginsusuportahan hini an panawagan han hustisya para ha mga ginpatay ngan ginharas para la yumukbo ha pasista nga paghahadi ni Duterte.

Ginlaygay ni Fr. Salas an magkalainlain nga pangatake ha mga lokal nga upisyal. Lakip dinhi an pagpatay ha diri mamenos ha unom nga upisyal han barangay ha isla han Samar. Sigon kan Salas, angay la nga ig-insister han mga lokal nga upisyal ngan han katawhan an ira mga demokratiko nga katungod, atuhan an militarisasyon, ngan sukton hi Duterte ngan an berdugo nga mga tawuhan hini. ■

Kundenaron an kamadarahug han kapulisan ha Hongkong – PKP

HUGOT NGA GINKUNDENAR han Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) ha pahayag hini hadton Septyembre 2 an grabe nga kabangis han kapulisan han Hongkong kontra ha mga demonstrador ngan ordinaryo nga sibilyan. Sigon ha PKP, tuyo hini nga kamadarahug nga puypuyon an mga protesta han katawhan han Hongkong nga nagtikang hadton Hunyo kontra ha usa nga ginproponer nga balaud para ha ekstradisyon.

Ha direksyon han administrasyon han Hongkong ilarum han gubyrno han China, nagpakita an mga pulis han armas, gumamit han *tear gas* ngan batuta, ngan nanmomba han tubig ha mga nagpoprotesta.

Dose-dosena na an nasamaran ngan gatusgatusan na na an gin-aresto ha mga naglabay nga semana.

Nagpahayag han pakikig-usa an mga rebolusyunaryo nga pwersa ha Pilipinas nga nahiaaguman liwat an parehas nga dikaduryal nga paghahadi nga waray pag-alang nga nagamit han estado poder para ha mga katuyuanan hini. Sigon ha PKP, kinahanglan magdig-on an katawhan han Hongkong ha mga demokratiko nga pakigbisog hini atubangan han grabe nga pasismo.

Pahimatngon liwat ini, kinahanglan magin mabinantayon an katawhan han Hongkong ha panginlabot han US ngan iba nga poderoso nga nasud. ■

Larab

Rebolusyunaryo nga Panmasa nga Mantalaan han Sinirangan Bisayas

Septyembre 7, 2019 | Tuig 41 Ihap 6

 [ndf.easternvisayas](https://www.facebook.com/ndf.easternvisayas)

 [@ndfevisayas](https://twitter.com/ndfevisayas)

 ndfevis@gmail.com

 evsirang.blogspot.com